

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	21467 Біологія та біотехнологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	091 Біологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

13.03.2023 р.

Справа № 1513/АС-22

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 09 "Біологія" у складі:

Северинівська Олена Вікторівна – головуючий,

Бедункова Ольга Олександрівна,

Бумейстер Валентина Іванівна,

Галкін Олександр Юрійович,

Клімкіна Ірина Іванівна,

Колісник Ярина Іванівна,

Молодченкова Ольга Олегівна,

Поручинський Андрій Іванович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21467
Назва ОП	Біологія та біотехнологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОП «Біологія та біотехнологія» стосуються саме цієї ОП та її реалізація, має взаємозв'язок з місією та стратегією ЗВО. Як зазначено у звіті самооцінювання «ОП має академічну орієнтацію з преференціями до фундаментальних аспектів у молекулярній біології та біотехнології та з акцентуванням на науково-дослідну діяльність, що мотивує студентів до переходу на другий та третій рівень освіти», або надає можливість дипломованим фахівцям «займати посади лаборантів в галузі біологічних та біотехнологічних досліджень, техніків в хімічному та біотехнологічному виробництві, в лабораторіях хімічного та фізичного профілю, фахівців в галузі спеціалізованої освіти».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Результати обговорення ОП представлені на сторінці університету <https://cutt.ly/U9Ozfoh>. У додаткових файлах на запит ЕГ наведені факти розгляду пропозицій стейкхолдерів та студентів. Згодні з рекомендацією ЕГ по даному критерію.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ЗВО продемонстровано у чому цілі ОП та ПРН відповідають тенденціям розвитку ринку праці та спеціальності і як враховують галузевий контекст. Наведено перелік аналогічних вітчизняних та іноземних програм які враховували при формулюванні цілей та визначенні програмних результатів ОП, але не показано які висновки були зроблені в результаті даного порівняння та які кращі практики були запозичені із цих програм.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Дана ОП відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю Біологія за рівнем вищої освіти - бакалавр. Згодні із рекомендацією ЕГ щодо необхідності приведення формулювання ЗК у відповідність до Стандарту. Виявлені недоліки за підкритерієм 1.4 можуть бути усунені при наступному перегляді ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП та окремих ОК в цілому відповідає вимогам стандарту підготовки бакалаврів-біологів, проте експертною групою встановлена розбіжність цих даних у навчальному плані та відомостях про самооцінювання ОП.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОП є чітко визначеним, ОК даної освітньої програми складають логічну взаємопов'язану систему та спрямовані на досягнення заявлених цілей ОП, забезпечуючи покрокову підготовку здобувачів вищої освіти для подальшої професійної діяльності. Проте, під час аналізу НП експертною групою було виявлено низку розбіжностей між ОП і структурно-логічною схемою, встановлено, що у графіку навчального процесу НП не вказаний термін проходження "Практики дипломної".

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст даної ОП відповідає теоретичному змісту предметної області, методам і технологіям спеціальності біологія, а також необхідним інструментам та обладнанню для формування висококваліфікованого фахівця в галузі біології.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти за ОП "Біологія та біотехнологія" регулюється "Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА", "Положенням про сертифікатні програми в НаУКМА", "Положенням про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти", "Положенням про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, отриманих через неформальну або інформальну освіту". Студенти здійснюють вибір навчальних дисциплін у блоці вибіркового ОК ОП з переліку дисциплін професійної та практичної підготовки та дисциплін вільного вибору студента за допомогою системи автоматизованого запису (САЗ) відповідно до "Порядку проведення запису на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису". Після чого формується/коригується індивідуальний навчальний план студента на поточний (перший рік навчання), або наступний (другий-четвертий рік навчання) навчальний рік.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ЗВО продемонструвало, а ЕГ відмітила, що при формуванні ОП були передбачено необхідні види та кількість практично орієнтованих складових, що дозволяє здобувачам отримати необхідні практичні навички та фахові компетентності. Чотири види практик з відривом від теоретичного навчання допомагають сформувати у студентів компетентності, що відповідають сучасним вимогам на ринку праці. Проте ЕГ відмітила, що дана ОП "Біологія та біотехнологія" створює умови для формування практичних навичок майбутнього біолога, але обмежує формування практичних навичок майбутнього біотехнолога. Ми доєднаємось до рекомендацій експертів, що за даною ОП до початку 2023-2024 н.р. необхідно збільшити кількість годин для проведення практично-лабораторних занять.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) під час проведення семінарських та практичних занять в процесі виконання лабораторних робіт, спілкування студентів під час дискусій, взаємного оцінювання, обговорення планів та результатів експериментальної роботи, взаємин студентів в межах тимчасових груп, які створюються під час лабораторних та семінарських занять, а також під час виїзних, дослідницької та дипломної практик, які проводяться за межами звичного колективу. Розвитку соціальних навичок сприяє участь студентів у семінарах, наукових конференціях, товариствах і гуртках. Але, як зазначає ЕГ, в ОП "Біологія та біотехнологія" не передбачені нормативні дисципліни, які власне забезпечують формування у студентів загальнокультурного світогляду та соціальних навичок (комунікабельність, креативне мислення, гнучкість розуму та стресостійкість).

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ЗВО продемонстровано достатню кількість кредитів та достатню кількість аудиторного навантаження для формування результатів навчання за даною ОП. Під час інтерв'ювання студенти зазначили, що у САЗ передбачене лімітування кредитів і щотижневого навантаження відповідно до положень і рекомендацій, які регулюють освітній процес у НаУКМА.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому є чіткими і зрозумілими та не містять дискримінаційних положень розміщені за посиланням https://vstup-old.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Pravyla_pryjomu_2022.pdf та мають додатки <https://vstup-old.ukma.edu.ua/golovna/pravyla-pryjomu-naukma/>, але у документі відсутні підписи відповідальних осіб.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості освітньої програми за допомогою вагових коефіцієнтів конкурсних предметів. Для осіб з інвалідністю, постраждалих внаслідок Революції Гідності, війни та для категорій абітурієнтів для яких виділяються державні квоти правилами прийому передбачено зарахування на основі результатів індивідуальної усної співбесіди.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема, під час академічної мобільності, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у НаУКМА <http://surl.li/eqkin>, Положенням про порядок участі у програмах внутрішньої і міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти НаУКМА <http://surl.li/eqxxi>, Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА <http://surl.li/eqllh>, оприлюдненими на сайті академії. Мобільність може бути організована за правилами заочної, очної або змішаної форми мобільності, або паралельно з основним навчанням у НаУКМА. Проте, ЕГ відмітила низький рівень академічної мобільності студентів.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури визнання результатів, отриманих у неформальній та інформальній освіті описані у Положенні про порядок та процедуру визнання в Національному університеті "Києво-Могилянська академія" результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту <http://surl.li/eqlyu>. Студенти академії користувалися правом перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Методами і формами навчання за даною ОП є лекції, семінари, лаборат. і практ. заняття, консультації, самост. робота студента. Під час карантину і воєнного стану у країні форми методи навчання були адаптовані до дистанц. провед.

занять у відповідності до Положення про дистанційне навчання в Національному університеті «Києво-Могилянська академія». Студентоцентричний підхід у своїй основі має формування індивідуального навчального плану кожним студентом протягом всього періоду навчання, а також широку можливість для академічної мобільності студентів. ЕГ відмітила, що ОП певною мірою обмежує можливість студентів здобувати і розвивати практичні навички, роблячи акцент на теоретичних знаннях, хоча в цілому методи навчання і викладання відповідають заявленим програмним результатам навчання і є реалізацією принципу, закладеного в ESG2015 fitness for purpose.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

ЕГ зазначила, що у ЗВО відбувається своєчасне я інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес, а всі необхідна інформація є доступною для студентів.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Науково-дослідна робота в освітньому процесі за ОП реалізується під час проведення лабораторних занять з нормативних і вибіркового навчальних дисциплін, самостійної роботи у рамках усіх дисциплін (згідно з навчальним планом). НДР (яка може проводитись у: Інституті ботаніки ім. М. Г. Холодного, Інституті зоології ім. І. І. Шмальгаузена, Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця, Інституті клітинної біології та генетичної інженерії, Інституті біохімії ім. О. В. Палладіна, Інституті мікробіології та вірусології ім. Д. К. Заболотного) у позанавчальний час здійснюється під час виконання студентами курсової та кваліфікаційної роботи бакалавра.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У відомостях про самооцінювання ОП вказано, що викладачі оновлюють зміст робочих програм навчальних дисциплін відповідно до тенденцій розвитку окремих напрямків біології, беручи до уваги нові дані, опубліковані в наукових статтях з предмету, який викладається, а також з урахуванням власного дослідницького досвіду. ЕГ відмітила, що «під час зустрічі з випускниками ОП було з'ясовано, що дехто з них надавав пропозиції щодо доповнення програм навчальним дисциплін темами, які цікавлять студентів і є актуальними для їхнього подальшого професійного розвитку».

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

У НаУКМА діє "Положення про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти" та "Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання", в яких чітко регламентується організація програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу НаУКМА на території України чи поза її межами та перезарахування результатів навчання для учасників програм академічної мобільності, проте ЕГ було з'ясовано, що серед них немає студентів, які прийняли б участь у програмах академічної мобільності. У відомостях про самооцінювання ОП зазначено, що викладачі брали участь у міжнародних наукових дослідженнях спільно з фахівцями Канадського Східного центру дослідження злакових і олійних культур (Оттава, Канада, жов. 2013 – січ. 2014), Інституту біоорганічної хімії Польської академії наук, Відділ геноміки рослин (Познань, Польща, трав. 2022 – серп. 2022), Інституту генетики рослин та сільськогосподарських культур (Гетерслебен, Німеччина, січ. 2011 – бер. 2012). Впродовж 2017–2021 рр. викладачі і студенти ОП провели низку вебінарів "Актуальні питання молекулярної біології: методологія та наукові відкриття".

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА <http://surl.li/eqkin>, відповідно до якого здійснюється первинний, поточний та підсумковий контроль. у Положенні про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в НаУКМА", оприлюдненому на вебсайті університету у розділі "Нормативні документи" <http://surl.li/eqmwtg>. Згідно з положенням, застосування цих критеріїв для оцінки конкретних видів робіт в межах певної дисципліни прописується викладачами у силабусах.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

На ОП використовується форма атестації у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів у ЗВО за даною ОП є чіткими і зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторне проходження, але документ що регламентує порядок врегулювання конфліктних ситуацій, не пов'язаних з оскарженням результатів оцінювання, важкодоступний для пошуку в нормативній базі.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У НаУКМА розроблено потужну нормативну базу щодо політики, стандартів та процедур дотримання академічної доброчесності, яка доступна у відповідному розділі сторінки Центру забезпечення якості освіти <http://surl.li/eahgn> та у розділі "Система забезпечення якості освітньої діяльності/нормативні документи" <http://surl.li/eqnga>. На базі Університету створено Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції в Україні <http://surl.li/eqngs>, до роботи якого залучаються, зокрема, здобувачі. ЕГ констатувала, що здобувачі виявили високий рівень поінформованості щодо процедури перевірки робіт на плагіат.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

У ЕГ відмітила академічну та професійну відповідність викладачів тим ОК, які вони забезпечують за даною ОП. Більшість викладачів мають високі індекси Хірша та мають публікації у журналах, що включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

ЕГ відмітила, що ЗВО продемонструвало, що під час проведення конкурсу на посади викладачів саме їхній професіоналізм та спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП є вирішальними для результатів конкурсного відбору. До того ж НаУКМА враховує думку студентів при прийнятті рішення щодо продовження співпраці з науково-педагогічним працівником.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці є зовнішніми стейкхолдерами і залучаються до освітнього процесу: к.б.н. О.А. Васильченко (Національний авіаційний університет) забезпечує викладання нормативної дисципліни "Біоорганічна хімія", д.б.н. А.М. Кириченко (Інститут мікробіології і вірусології імені Д. К. Заболотного НАН України) - "Вірусологія", к.ф.-м.н. Л.Ю. Хоменкова (Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова) - "Загальна фізика" та к.б.н. І.Д. Омері (Київський університет імені Бориса Грінченка) - "Зоологія безхребетних". Проте до освітнього процесу не залучаються представники промислового сектора.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

На зустрічі зі студентами для ознайомлення з перспективами їхнього майбутнього працевлаштування запрошуються професіонали-практики, але вони не долучались до розробки та оновлення ОП. Безперечно корисною була б співпраця з представниками промисловості біотехнологічного профілю у формуванні цілей і програмних результатів

навчання ОП "Біологія та біотехнологія", а також їх залучення до викладання дисциплін професійної та практичної підготовки.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

В НаУКМА реалізуються заходи, які забезпечують можливість підвищення кваліфікації викладачі.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Розвиток викладацької майстерності в НаУКМА, зокрема на факультеті природничих наук, стимулюється шляхом визначення і відзначення кращих викладачів року (<https://bit.ly/3HOZNM4>). Проте, ЕГ відмітила, що «НПП, основним місцем праці яких є академічні науково-дослідні інститути, не беруть участі у заходах, що забезпечують підвищення кваліфікації викладача, особливо в розрізі вдосконалення викладацької (педагогічної) майстерності». Серед викладачів, які працюють на кафедрі біології, є такі, що впродовж останніх 5 років не проходили програми підвищення кваліфікації та вдосконалення викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ЕГ продемонстрована достатня матеріально-технічна база яка створює можливості для проведення практичних занять та наукових досліджень, що дає змогу досягти передбачених ОП результатів навчання. У розпорядженні студентів та керівників практики є природно-заповідні території, на базі яких проводяться науково-дослідні роботи під час практики.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО забезпечує безоплатний та вільний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та електронних ресурсів. Студенти мають вільний доступ до мережі Wi-Fi. У корпусах обладнанні місця, де є доступ до світла та мережі Інтернет навіть у період відключення світла. Учасники освітнього процесу мають можливість відвідувати спортивні секції, культурно-мистецький центр, мають безкоштовний доступ до результатів сучасних наукових досліджень – наукометричних баз даних Scopus, Elsevier тощо.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ЗВО забезпечує безпечність освітнього процесу, що було підтверджено експертами під час онлайн зустрічей та додатковими документами, що завантажені в кабінет.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Студенти мають можливість проживати у гуртожитках. Для студентів створено Центр кар'єри та працевлаштування студентів та випускників НаУКМА. Платформа DisEdu (<https://cutt.ly/X9Fu4Y8>) забезпечує необхідною інформацією для навчального процесу. У здобувачів є можливість отримати матеріальну допомогу <http://surl.li/equro> та стипендіальну підтримку від різноманітних фондів <https://vstup.ukma.edu.ua/scholarships?level=BACHELOR>.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ відмічено, що приміщення, де проводяться заняття за даною ОП не пристосовані для осіб з особливими потребами.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Врегулювання конфліктних ситуацій відбувається згідно з Положенням "Про політику протидії дискримінації, сексуальним домаганням і булінгу НаУКМА" (<http://surl.li/eurry>), проте ЕГ відмітили відсутність зручного доступу учасників освітнього процесу до загального алгоритму дій при виникненні конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми "Біологія та біотехнологія" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Національному університеті "Кієво-Могилянська академія" регулюються відповідними положеннями. Однак, ЕГ зазначила недостатню обізнаність учасників освітнього процесу щодо періодичності та процедур перегляду освітніх програм.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ констатувала, що «під час інтерв'ювання присутні на онлайн-зустрічі студенти засвідчили, що брали участь в обговоренні змін до наповнення курсів, однак до офіційних процедур перегляду ОП залучені не були. Студентське самоврядування може брати участь у періодичному перегляді ОП».

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

На онлайн-зустрічах зі стейкхолдерами було отримано підтвердження того, що викладачі-сумісники надавали гаранту та робочій групі свої пропозиції щодо оновлення ОП.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

На базі НаУКМА функціонує Центр кар'єри та працевлаштування студентів та випускників (<https://cutt.ly/N9HVbPT>), що допомагає студентам і випускникам у пошуках роботи.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У НаУКМА функціонує Центр забезпечення якості освіти, який проводить регулярні опитування здобувачів щодо змісту навчальних дисциплін, рівня задоволеності організацією освітнього процесу, якістю. Однак у ЗВО відсутня практика оприлюднення узагальненого аналізу зауважень та пропозицій здобувачів, отриманих в ході опитувань, тому моніторинг реагування на них є неможливим.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті НаУКМА сформована культура якості освіти, що сприяє розвитку освітніх програм та освітньої діяльності. Внутрішня система забезпечення якості освіти об'єднує всіх учасників освітнього процесу, в тому числі студентське самоврядування, наглядову раду, ректорат, факультет, кафедру, НПП, здобувачів і роботодавців.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу Національного університету "Кієво-Могилянська академія" регулюються документами: Статут НаУКМА (<https://cutt.ly/n9J5kmL>), Положення про організацію освітнього процесу у НаУКМА, Положення про дистанційне навчання в НаУКМА, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА, Положення про самостійну роботу студентів НаУКМА, Положення про слухачів Національного університету "Кієво-Могилянська академія" тощо. Зазначені документи містять детальний опис прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На веб-сторінці НаУКМА наявний окремий портал для громадського обговорення проєктів освітніх програм (<https://bit.ly/3kPGOYP>).

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Кожен бажаючий може ознайомитися з ОП "Біологія та біотехнологія" на сайті НаУКМА (<https://cutt.ly/29H7Q9B>). Проте у вільному доступі на офіційному сайті відсутні силабуси дисциплін.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Чіткіше прописати унікальність даної ОП. Врахувати рекомендації ЕГ щодо залучення всіх зацікавлених сторін (студентів та стейкхолдерів) до оприлюднення результатів опитувань відносно визначення цілей ОП та формулювання програмних результатів навчання, а також щодо пп 1.4. Упродовж 2-го семестру 2022-2023 року сформулювати ЗК відповідно Стандарту. Під час наступної акредитації продемонструвати яким чином у перспективах розвитку університету враховані можливості подальшого вдосконалення ОП в межах спеціальності Біологія. А також показати які висновки були зроблені в результаті порівняння аналогічних вітчизняних та іноземних програм та які кращі практики були запозичені із цих програм.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Врахувати рекомендації ЕГ щодо перегляду навчального плану та коректив обсягу ОП та окремих ОК у всіх документах, які готуються на основі навчального плану. До початку наступного навчального року усунути розбіжності між ОП і структурно-логічною схемою, вказати терміни проходження практики. Збільшити кількість годин для проведення лабораторно-практичних занять. Забезпечити формування у студентів ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності демократичного громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні відповідними ОК. Під час наступної акредитації продемонструвати які заходи вживає ЗВО для розуміння того, чи вистачає здобувачам часу на самостійну роботу, чи не перевантажені вони.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Оприлюднити завірену підписами копію Правил прийому на навчання. Активізувати залучення здобувачів до програм мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Збільшити кількість годин на лабораторно-практичні роботи. До початку наступного 2023-2024 навчального року оприлюднити у вільному доступі силабуси (програми) ОК. Більш чітко прописати в силабусах (програмах) критерії оцінювання, зокрема оцінювання самостійної роботи в межах ОК. Під час наступної акредитації продемонструвати які наукові досягнення, індивідуальні та / або колективні, використовуються в освітньому процесі та позанавчальній діяльності на даній ОП. Стимулювати та заохочувати студентів до участі у програмах академічної мобільності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

До кінця поточного навчального року провести збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання здобувачами та врахувати отриману інформацію для вдосконалення освітнього процесу. Зробити доступними для студентів посилання на основні нормативні документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Під час наступної акредитації продемонструвати як контрольні заходи і критерії оцінювання дозволяють перевірити досягнення програмних результатів. Показати яким чином для досягнення програмних результатів навчання застосовуються різні види завдань, у тому числі самоконтроль.

Критерій 6. Людські ресурси

Ширше залучати професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до викладання та організації освітнього процесу. До початку наступного навчального року провести моніторинг рівня професіоналізму викладачів, враховуючи вдосконалення педагогічної майстерності та володіння інформаційними технологіями та вжити заходи для підвищення фаховості викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Найближчим часом провести опитування здобувачів вищої освіти щодо їхніх потреб та інтересів відносно освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, а у разі потреби вжити заходи до їх задоволення. Прописати та довести до відома всіх учасників освітнього процесу алгоритми дій у разі виникненні конфліктних ситуацій. Під час наступної акредитації ЗВО має продемонструвати, що було вжито всіх розумних залежних від нього заходів, аби забезпечити умови для здобуття права на освіту тим здобувачам, які мають особливі освітні потреби.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Найближчим часом довести до відома всіх учасників освітнього процесу інформацію щодо процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Під час наступної акредитації продемонструвати, що здобувачі є повноцінними партнерами в усіх процесах забезпечення якості ОП та яким чином враховуються пропозиції випускників програми при розробці та перегляді ОП. Показати, що ВСЗЯ уможливорює адекватне реагування на недоліки, які виявлялися в ОП під час здійснення необхідних процедур, а також поширює позитивні практики.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Звернути увагу, що на сайті має бути оприлюднена не тільки програма (її опис та зміст), а також описи та силабуси (робочі програми навчальних дисциплін) всіх ОК, включених до неї. Обсяг інформації, що оприлюднюється, має бути достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СЕВЕРИНОВСЬКА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА